

พัฒนาการของชาวไร่บุกเบิกเขตที่ราบสูง	68
รัฐบาลกับธุรกิจเกษตรขนาดใหญ่	71
ป่า ผู้บุกเบิก และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	73
ความยากจนและความครอบงำ	77
วัฒนธรรมกับการต่อต้านรัฐ	81
เพลงลูกทุ่ง : ชาวนาชาวไร่ เมือง รัชชาติ	91
อวสานของการเกษตรบุกเบิก	95
ภาวะถดถอยของเศรษฐกิจชนบท	101
สรุป	105

ภาค 2 เมือง

บทที่ 3 พ่อค้า เจ้าภาษีนายอากร พระมหากษัตริย์	116
พ่อค้าและเจ้าภาษีนายอากร	117
ธุรกิจของชาวตะวันตก	122
ราชสำนัก การสะสมทุน และชาวจีน	128
สรุป	133

บทที่ 4 พ่อค้าข้าว นายธนาคาร นายพล	138
พ่อค้าข้าวกับการส่งออกข้าว	139
เศรษฐกิจชาตินิยมและการปฏิวัติ 2475	141
เศรษฐกิจไทยเพื่อคนไทย	147
ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและนักธุรกิจ	149
สมัยจอมพลสฤษดิ์ : สหรัฐอเมริกา ทหาร และนักธุรกิจ	155
ธนาคารและการระดมทุน	160
อุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า	165
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	168
สรุป	170

บทที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งออก เศรษฐกิจฟองสบู่ และวิกฤตการเงิน	178
อุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้าหรืออุตสาหกรรมส่งออก	180
ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและการลดค่าเงินบาท	186

เศรษฐกิจยุคทอง	191
เศรษฐกิจเฟื่องฟูจากการส่งออก	196
การเปิดเสรีการเงิน	199
หนี้ต่างประเทศบานปลาย	203
ธุรกิจกลุ่มใหม่	205
สู่ภาวะวิกฤต	209
การจัดการกับวิกฤต	211
ผลกระทบภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ	215
สรุป	220

บทที่ 6 เศรษฐกิจเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ

บทที่ 6 แรงงานเมือง	227
แรงงานเงินอพยพและพัฒนาการเศรษฐกิจเมืองสมัยต้น	228
ขบวนการแรงงานและลัทธิเศรษฐกิจชาตินิยม	232
ขบวนการแรงงานหัวรุนแรงและปฏิกิริยาจากรัฐในทศวรรษ 2480	237
ตลาดแรงงานในภาวะการเปลี่ยนแปลง	242
ขบวนการแรงงานภายใต้เผด็จการทหาร	246
การประท้วงและการเมือง	248
ปัญหาเศรษฐกิจชนบท การอพยพ และแรงงานราคาถูก	257
ขบวนการแรงงานสมัยอุตสาหกรรมส่งออกรุ่งเรือง	259
สรุป	264

ภาค 3 เศรษฐกิจการเมือง

บทที่ 7 รัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์	273
การผลิต การค้า และการปกครองกรุงเทพฯ สมัยต้น	274
พระมหากษัตริย์ ชุนนาง และเจ้าภาษีนายอากร	277
โจร อั้งยี่ และเจ้าอาณานิคม	280
ฐานรากของรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์	284
ชานากับการแผ่ขยายอำนาจของรัฐบาล	289
กองทัพ ตำรวจ ระบบสงฆ์ โรงเรียน รัชชาติ	292
ระบบราชการ	299
สรุป	303

บทที่ 8 การปฏิวัติและเผด็จการ 312	312
ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์และชาตินิยม	313
การปฏิวัติ 2475	321
พลังของอำนาจเก่า	324
การก่อตัวของลัทธิชาตินิยมโดยทหาร	327
จากการปฏิวัติการเมืองถึงการปฏิวัติสังคม	334
การเรืองอำนาจของกองทัพภาคที่ 1	338
สมัยอเมริกัน	348
นักธุรกิจ และนายพล	352
การฟื้นฟูสถาบันพระมหากษัตริย์	355
สรุป	360
บทที่ 9 การลุกขึ้นสู้ของมวลชนและการปราบปราม 370	370
ขบวนการชุมนุมโจมตีของ พคท.	371
ขบวนการชาวนา	377
คณะทหาร ถนอม-ประภาส สิ้นอำนาจ	380
นิสิตนักศึกษา และความคิดแนวก้าวหน้า	385
การกวาดล้าง	387
อวสานของ พคท.	392
พระมหากษัตริย์ ศาสนา ชาติ	395
สรุป	401
บทที่ 10 ทหารกับประชาธิปไตย 408	408
การเปลี่ยนแปลงของทหาร	409
ทหารกับนักธุรกิจ	417
การเรืองอำนาจของนักธุรกิจคนต่างจังหวัด	418
พรรคการเมือง นายกรัฐมนตรีเปรม และ ส.ส. ต่างจังหวัด	425
นักการเมืองในฐานะคู่ปรับกับทหาร	434
วิกฤติการณ์ พ.ศ. 2534-2535	441
สรุป	449

บทที่ 11 สังคมประชาและการเมืองภาคประชาชน	457
กำเนิดของคนงานนั่งโต๊ะ	458
บทบาทของสื่อสารมวลชน	460
นวนิยาย เพลง ละคร ประวัติศาสตร์	463
พุทธศาสนาแนวปฏิรูป	466
ขบวนการองค์กรพัฒนาเอกชน	471
ที่ดิน ป่า ปลา น้ำ	478
สัมชชาคนจน	484
สรุป	487
บทที่ 12 ปฏิรูปการเมือง	494
การล่าถอยของกองทัพ	496
จากประชาธิปไตยครั้งใบสู่ธุรกิจการเมือง	497
ความผิดหวังและการปฏิรูป	506
รัฐบาลนายชวน 2 และวิกฤตเศรษฐกิจ	512
ผลกระทบทางสังคมของวิกฤตเศรษฐกิจ	516
ชนบทประท้วง	517
ปฏิภิรียาต่อวิกฤต	521
ไทยรักไทย	525
สรุป	529
บทที่ 13 บทสรุป	534
ศตวรรษของชานาชาไร่	535
รัฐสมบูรณาญาสิทธิ	538
ทุนนิยมไทย	541
เมืองและประชาธิปไตย	546
อนาคต	551
บทส่งท้าย มรดกกรรมและการเกิดใหม่ของ ฟุ่มพวง ดวงจันทร์	555
บรรณานุกรม	559
ดัชนี	578

สารบัญญัตินาม

1.1	สถิติข้าว พ.ศ. 2400-2457	20
1.2	พื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยต่อรายตามลักษณะการถือครองที่ดินในภาคกลาง พ.ศ. 2473-2474	31
1.3	การผลิตข้าว การบริโภค และการส่งออก พ.ศ. 2393-2493	35
1.4	พื้นที่ปลูกข้าว พ.ศ. 2493-2542	39
1.5	ผลผลิตข้าวต่อไร่ ผลผลิตข้าวเป็นรายภาค พ.ศ. 2493-2542	46
1.6	โครงสร้างการถือครองที่ดิน พ.ศ. 2526	47
2.1	การใช้ที่ดินและการเพาะปลูก พ.ศ. 2493-2538	64
2.2	เนื้อที่ปลูกพืชไร่แยกรายภาค พ.ศ. 2493-2542	65
2.3	จำนวนฟาร์ม พ.ศ. 2496-2538	66
2.4	พื้นที่ป่า พ.ศ. 2481-2538	75
2.5	สถานภาพทางกฎหมายของที่ดินถือครอง พ.ศ. 2528	76
2.6	สัดส่วนประชากรใต้เส้นความยากจน พ.ศ. 2505/6-2541	78
2.7	ที่มาของรายได้ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2519/2520-2538/2539	105
4.1	เงินฝากธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505-2524	161
4.2	หัตถอุตสาหกรรม พ.ศ. 2506-2518	165
5.1	สถิติการค้าและเครื่องชี้ภาวะการเงิน พ.ศ. 2513-2535	184
5.2	GDP การส่งออก ดุลบัญชีเดินสะพัด การออมและการลงทุน พ.ศ. 2523-2543	190
5.3	GDP รายได้ต่อหัว GDP แบ่งตามสาขาเศรษฐกิจ พ.ศ. 2513-2543	191
5.4	ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2522-2543	193
5.5	เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิ พ.ศ. 2524-2543	194
5.6	สินค้าออกและสินค้าเข้าแบ่งตามสาขาเศรษฐกิจ พ.ศ. 2524-2543	198
5.7	บัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ พ.ศ. 2529-2543	202
5.8	สินค้าออก พ.ศ. 2539-2543	218
6.1	การอพยพของคนจีน พ.ศ. 2425-2460	229
6.2	การอพยพของคนจีน พ.ศ. 2464-2493	233
6.3	การนัดหยุดงาน พ.ศ. 2499-2542	250
6.4	กำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2503-2543	258
6.5	การจ้างงานสาขาหัตถอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522-2543	258
6.6	การว่างงาน พ.ศ. 2538-2544	258
7.1	รายได้ของรัฐบาล พ.ศ. 2435-2481	286
8.1	จำนวนทหารสหรัฐอเมริกาในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2512	351

10.1	อาชีพของ ส.ส. พ.ศ. 2476-2535	424
10.2	นักธุรกิจในคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2506-2534	426
10.3	ผลการเลือกตั้งโดยพรรคการเมือง พ.ศ. 2518-2535	428
11.1	ผู้มีงานทำที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2513-2542	459
11.2	จำนวนคนงานนั่งโต๊ะ พ.ศ. 2503-2542	460
12.1	ผลการเลือกตั้งแยกตามพรรคการเมือง พ.ศ. 2535-2539	501
12.2	ผลการเลือกตั้งแยกตามพรรคและภาค มกราคม พ.ศ. 2544	528

สารบัญแนพื้นที่

1	แผนที่ประเทศไทยแสดงแม่น้ำ และจังหวัดสำคัญ	6
2	แผนที่แสดงการขยายเนื้อที่เพาะปลูก พ.ศ. 2380-2533	10
3	แผนที่แสดงสยามและเขตป่าเขาในช่วงกลางพุทธศตวรรษที่ 24	272